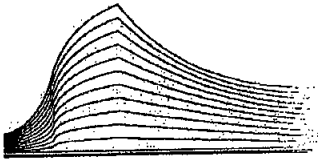

Kopie

Afgeleverd aan: Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2015 / 2275
Datum van uitspraak 02 oktober 2015
Rolnummer 2014/AB/208

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

derde kamer

Arrest

COVER 01-00000283054-0001-0014-01-01-1

ARBEIDSRECHT - arbeidsovereenkomst bediende
tegensprekelijk arrest
definitief

V
appellant,
Appellante in persoon verschenen

tegen

VLAAMSE BEROEPSVERENIGING VOOR VOEDINGSDeskUNDIGEN EN DIETISTEN, 1030
BRUSSEL, Vergote Square 43,
geïntimeerde,
Vertegenwoordigd door mr. MERTENS Laurenz, advocaat, loco mr. VANDE MOORTELE Jan,
advocaat te 9000 GENT, Groot-Brittanniëlaan 12-18

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op 19-12-2013 door de arbeidsrechtbank te Brussel, 24e kamer (A.R. 09/16738/A),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 28 februari 2014,
- de conclusies voor de appellante,
- de conclusie voor de geïntimeerde,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare terechtzitting van 04 september 2015, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

I. FEITEN

a.-
Mevrouw V was vanaf 2007 voorzitter van de Vlaamse Beroepsvereniging voor voedingsdeskundigen en diëtisten (hierna genoemde de VBVD).

Op 1 februari 2008 werd een arbeidsovereenkomst opgesteld, waarin werd voorzien dat mevrouw V vanaf voornoemde datum in dienst zou treden van de VBVD als bediende, met als functie 'leiding vereniging'. De arbeidsovereenkomst werd gesloten voor deeltijdse arbeid (22,80 uren gemiddeld per week over 13 weken in een variabel uurrooster). Voor de VBVD werd deze overeenkomst ondertekend door haar ondervoorzitter, mevrouw J.

Met aangetekende en gewone brief van 7 januari 2009 aan mevrouw V vermeldde de raadsleden van de VBVD dat hen door enkele leden van de vereniging een aantal onregelmatigheden werden gemeld. Een van de punten was het volgende:

"Onder meer blijkt dat u, als voorzitter van de vereniging, wetens en willens ten onrechte en zonder enige toestemming, een bediendencontract met uzelf hebt afgesloten. Meer nog dit contract werd valselijk ondertekend op datum van 01.02.2008, goed wetende dat dit contract pas na 26.06.2008 werd opgemaakt. Bovendien heeft u onmiddellijk na het ten onrechte afsluiten van dit contract retroactieve uitbetalingen aan uzelf gedaan. [...]"

Bij huidig schrijven maken wij dan ook uitdrukkelijk voorbehoud voor de hierdoor door de mogelijks vereniging geleden schade. Zo zal desgevallend niet nagelaten worden de nietigverklaring van de arbeidsovereenkomst te vorderen, alsook de terugbetaling van de ten onrechte uitgekeerde gelden."

In dezelfde brief werd mevrouw V uitgenodigd op de jaarlijkse algemene vergadering van 12 februari 2009.

Op deze algemene vergadering werd beslist dat mevrouw V ontslagen werd als voorzitter. Tevens werd beslist om de arbeidsovereenkomst tussen de vereniging en mevrouw V te beëindigen, waarbij volmacht werd gegeven aan een van de raadslieden van de Vereniging om 'voor de rechtbank een nietigverklaring te vorderen van de bestuursbeslissing en meer bepaald de ondertekening van het contract', indien binnen de week geen minnelijke regeling zou gevonden zijn.

Met aangetekende en gewone brief van 13 februari 2009 maakten de raadslieden van de VBVD kopie van de notulen van de algemene vergadering over aan mevrouw V met de melding dat haar mandaat als voorzitter met onmiddellijke ingang was herroepen.

b.-

Met eenzijdig verzoekschrift, neergelegd op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel op 17 februari 2009, vorderde de VBVD dat de voorzitter van deze rechtbank mevrouw V zou bevelen onmiddellijk aan de VBVD toegang tot de gebouwen, de server en de documenten van de vereniging te verschaffen en vervolgens over te gaan tot afgifte van de sleutels en alle andere goederen van de vereniging nog in haar bezit, op straffe van een dwangsom van 250,00 euro per uur vertraging vanaf de betekening van de tussen te komen beschikking.

Met beschikking van dezelfde datum verklaarde de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg het verzoek ontvankelijk en grotendeels gegrond.

c.-

Volgens een vonnis gewezen op 18 januari 2011 door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel dagvaardde de VBVD mevrouw V op 9 maart 2009, waarbij zij vorderde de bestuurshandeling houdende het afsluiten van een arbeidsovereenkomst tussen haar en mevrouw V en de arbeidsovereenkomst zelf nietig te verklaren en mevrouw V te veroordelen tot terugbetaling van:

27.282,91 euro	ten onrechte uitgekeerde bezoldigingen
7.141,58 euro	ten onrechte uitgekeerde onkostenvergoeding 2007

Zij vorderde verder de terugbetaling van de ten onrechte uitgekeerde onkostenvergoeding 2008, te begroten na boekhoudkundige analyse; alle bedragen te vermeerderen met de gerechtelijke intrest.

Verder vorderde zij de veroordeling van mevrouw V tot de kosten van de eenzijdige procedure en van de slotenmaker, en de betaling van 1.000,00 euro *ex aequo et bono* als exploitatieschade, vermeerderd met de gerechtelijke intrest.

Tenslotte vorderde zij veroordeling van mevrouw V tot de kosten van het geding, met inbegrip van de dagvaardingskosten en de rechtsplegingsvergoeding begroot op 2.000,00 euro, en de voorlopige uitvoerbaarheid van het te wijzen vonnis zonder enige reserve.

Mevrouw V stelde een tegeneis, waarin zij betaling vorderde door de VBVB van:

1.000,00 euro	voor tergend en roekeloos geding
1,00 euro	provisioneel voor geleden schade zowel moreel als materieel

Tevens vorderde zij te zeggen voor recht dat de VBVD niet rechtsgeldig kan optreden in naam van de leden en de VBVD te verplichten middels een dwangsom, dit aan de leden kenbaar te maken.

Met vonnis van 18 januari 2011 verklaarde de rechtbank van eerste aanleg te Brussel de vordering van de VBVD onontvankelijk en de tegenvordering van mevrouw V onontvankelijk doch ongegrond.

De VBVD werd veroordeeld tot betaling aan mevrouw V van de gerechtskosten, in hoofde van mevrouw V begroot op 2.000,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

II. RECHTSPLEGING

a.-

Met inleidende dagvaarding van 29 oktober 2009 vorderde mevrouw V voor de arbeidsrechtbank te Brussel:

- te zeggen voor recht dat de VBVD de arbeidsovereenkomst d.d. 12 februari 2009 feitelijk heeft verbroken;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van 6.503,42 euro opzeggingsvergoeding, te

vermeerderen met de wettelijke intrest vanaf 12 februari 2009 en met de gerechtelijke intrest vanaf de datum van het tussen te komen vonnis;

- de VBVD te veroordelen tot afgifte van de corresponderende sociale en fiscale documenten onder verbeurte van een dwangsom; voorbehoud te verlenen voor de schade die zou voortvloeien uit de niet afgifte van deze documenten;
- de VBVD te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding;
- het vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad.

b.-

Met conclusie, neergelegd op de griffie van de arbeidsrechtbank op 5 augustus 2011, breidde mevrouw V haar vordering uit en vroeg zij de VBVD te veroordelen tot betaling van volgende bedragen:

10.161,20 euro opzeggingsvergoeding

9.280,02 euro als schadevergoeding voor niet betaalde lonen voor de maand december 2008, december 2009, de gepresteerde dagen tot 12 februari 2009 en het vakantiegeld einde dienst.

Zij specificeerde haar vordering tot afgifte van de sociale documenten en begrootte de rechtsplegingsvergoeding op 1.210,00 euro.

c.-

Met conclusie, neergelegd op de griffie van de arbeidsrechtbank op 8 september 2011, wijzigde mevrouw V haar vordering. Zij vroeg:

In hoofddorde,

- te verklaren dat de arbeidsovereenkomst niet werd verbroken en tot op heden van kracht blijft;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van de achterstallige lonen sedert december 2008, vermeerderd met de intrest;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van 10.000,00 euro als vergoeding van geleden morele schade;

In ondergeschikte orde, indien de arbeidsrechtbank van oordeel zou zijn dat de arbeidsovereenkomst toch wettelijk werd verbroken, herhaalde zij de vordering zoals gesteld in de conclusie neergelegd op de griffie van de arbeidsrechtbank op 5 augustus 2011, en vorderde zij verder betaling door de VBVD van:

- 2.190,00 euro per maand vanaf 12 februari 2009 tot de datum van het tussen te komen vonnis, te vermeerderen met de intrest, als vergoeding voor de schade geleden door het niet afleveren van ontslagdocumenten;
- 10.000,00 euro voor morele schade, begroot *ex aequo et bono*.

d.-

Met conclusie, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 29 juni 2002, preciseerde mevrouw V haar vordering als volgt:

In hoofddorde

- te zeggen voor recht dat zij niet werd ontslagen en de arbeidsovereenkomst nog steeds geldt;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van het achterstallig loon vanaf december 2008 tot datum van het vonnis, op 29 juni 2012 alvast begroot op 96.360,00 euro, en vanaf 29 juni 2012 te vermeerderen met 2.190,00 euro per maand tot datum vonnis, en te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf de respectieve vervaldagen tot datum effectieve betaling;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van achterstallig vakantiegeld voor de jaren 2008 tot en met 2012, op 29 juni 2012 alvast begroot op 96.36035.148,40 (lees 35.148,40) euro, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf de respectieve vervaldagen tot datum effectieve betaling;
- te zeggen voor recht dat zij opnieuw dient aangenomen te worden binnen de 48 uur na betekening van het vonnis, onder verbeurte van een dwangsom van 250,00 euro per dag vertraging.

In ondergeschikte orde

- te zeggen voor recht dat het ontslag onrechtmatig was;
- de VBVD te veroordelen tot betaling van een opzeggingsvergoeding van 10.161,60 euro, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 12 februari 2009 en met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding, beiden aan de wettelijke intrestvoet;
- de VBVD te veroordelen tot 9.280,02 wegens achterstallig loon, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 12 februari 2009 en met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding, beiden aan de wettelijke intrestvoet;
- de VBVD te veroordelen tot afgifte van de ontslagdocumenten en fiscale documenten binnen 48 uur na de betekening van het vonnis en dit onder verbeurte van een

- dwangsom van 250,00 euro per dag vertraging;
- de VBVD te veroordelen tot een schadevergoeding van 2.190,00 euro per maand, tot de datum van het tussen te komen vonnis of indien eerder tot datum dat de ontslagdocumenten worden afgegeven, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 12 februari 2009 en met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding, beiden aan de wettelijke intrestvoet;
- de VBVD te veroordelen tot 10.000,00 euro morele schadevergoeding, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 12 februari 2009 en met de gerechtelijke intrest vanaf de dagvaarding, beiden aan de wettelijke intrestvoet;
- de VBVD te veroordelen tot de kosten van het geding, begroot op de dagvaardingskosten en de rechtsplegingsvergoeding begroot op 1.210,00 euro;
- het vonnis uitvoerbaar te verklaren bij voorraad, zonder enige reserve.

e.-

Met vonnis van 19 december 2013 verklaarde de arbeidsrechtbank de vorderingen ontvankelijk doch ongegrond. Zij veroordeelde mevrouw V tot de kosten van het geding, door haar zelf begroot op 116,76 euro dagvaardingskosten en 1.210,00 euro rechtsplegingsvergoeding en door de VBVD begroot op 3.300,00 euro rechtsplegingsvergoeding.

f.-

Er wordt geen melding gemaakt van een betekening van dit vonnis.

g.-

Met verzoekschrift, neergelegd op de griffie van het arbeidshof te Brussel op 28 februari 2014, tekende mevrouw V hoger beroep aan tegen het vonnis dat op 19 december 2013 werd geveld door de arbeidsrechtbank van Brussel.

Zij vorderde dat het arbeidshof dit vonnis zou vernietigen en opnieuw recht doende, de vordering zoals gesteld in ondergeschikte orde in haar conclusie, neergelegd ter griffie van de arbeidsrechtbank op 29 juni 2002, ontvankelijk en gegrond te verklaren, met verwijzing van de VBVD in de kosten van het geding.

III. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Het hoger beroep werd tijdig en met een naar de vorm regelmatige akte ingesteld, zodat het ontvankelijk is.

IV. BEOORDELING

1. Het gezag van gewijsde van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 18 januari 2011

Ten onrechte argumenteert mevrouw V dat de arbeidsrechtbank in het bestreden vonnis het gezag van gewijsde van het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 18 januari 2011 heeft miskend. Volgens mevrouw V heeft de rechtbank van eerste aanleg zich uitgesproken over de geldigheid van de arbeidsovereenkomst, zodat de arbeidsrechtbank daarover geen tweede maal uitspraak kon doen.

Artikel 23 Ger.W. bepaalt dat het gezag van het rechterlijk gewijsde zich niet verder uitstrekt dan tot hetgeen het voorwerp van de beslissing heeft uitgemaakt. Vereist is dat de gevorderde zaak dezelfde is, dat de vordering op dezelfde oorzaak berust en dat de vordering tussen dezelfde partijen bestaat, en door hen en tegen hen in dezelfde hoedanigheid gedaan is.

Opdat er gezag van gewijsde zou zijn, dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:

- in beide zaken dient de gevorderde zaak dezelfde te zijn, dit wil zeggen de vordering moet in feite en in rechte hetzelfde resultaat willen bereiken.
- beide zaken moeten dezelfde oorzaak hebben
- beide zaken moeten tussen dezelfde partijen bestaan
- deze partijen moeten in dezelfde hoedanigheid zijn opgetreden.

(vgl. J. Petit, Sociaal procesrecht, Die Keure, Brugge 2000, 323, nr. 268)

Het voorwerp van de eis (de gevorderde zaak) is wat effectief gevorderd wordt.

De oorzaak van de vordering zijn de feitelijke gegevens die aan de eis ten grondslag liggen, het geheel van de rechtsfeiten en/of rechtshandelingen die het voorwerp van de eis kunnen schragen.

(vgl. J. Laenens, K. Broeckx, D. Scheers, P. Thiriar, Handboek gerechtelijk recht, tweede druk, Intersentia, Antwerpen – Oxford 2008, 93, nr. 149-150)

Om te beslissen of de exceptie van gezag van gewijsde kan worden aangenomen, moet worden gelet op grondbestanddelen van de twee rechtsvorderingen en worden onderzocht of de nieuwe aanspraak kan worden ingewilligd zonder het voordeel van de vorige beslissing ongedaan te maken.

(vgl. Cass. 16 maart 1972, Arr. Cass. 1972, 670; Cass. 27 mei 2004, Arr. Cass. 2004, nr. 290)

Het gezag van gewijsde van een gerechtelijke beslissing wordt miskend wanneer de rechter een aanspraak aanneemt waarvan de grondslag onverenigbaar is met het vroeger gewijsde, ook wanneer het voorwerp en de oorzaak van de rechtsvordering waarover vroeger werd beslist, niet identiek zijn aan die van de latere rechtsvordering tussen partijen, meer bepaald de rechtsvordering die thans aan het arbeidshof wordt voorgelegd.

Criterium voor het beantwoorden van de vraag of een rechterlijke beslissing in een latere rechtsvordering tussen partijen gezag van gewijsde heeft, is bijgevolg in hoofdorde het aannemen van een aanspraak waarvan de grondslag onverenigbaar is met het vroeger gewijsde, waarbij het antwoord op de vraag of voorwerp en oorzaak van de tussen partijen bestaande betwistingen al dan niet identiek zijn, van ondergeschikt belang wordt.

(vgl. Cass. 14 december 2009, Arr. Cass. 2009, nr. 742, concl. adv.-gen. R. Mortier)

Het arbeidshof stelt vast dat de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in het vonnis van 18 januari 2011 geen uitspraak heeft gedaan over de gegrondheid van de vordering van de VBVD tot nietigverklaring van de arbeidsovereenkomst. De rechtbank is aan de beoordeling van de grond van de zaak niet toegekomen, daar zij van oordeel was dat de vordering van de VBVD niet ontvankelijk was.

Deze niet-ontvankelijkheid had niets te maken met de geldigheid van de arbeidsovereenkomst, doch enkel met het feit dat de VBVD geen beslissing had voorgelegd waaruit bleek dat de raadslieden die de vereniging vertegenwoordigden, geen beslissing van de raad van bestuur konden voorleggen waaruit dat er een mandaat was van de vereniging om in haar naam te spreken, wat vereist zou zijn door artikel 10 van de wet op de beroepsverenigingen en artikel 16 van de statuten van de VBVD.

Het is dan ook ten onrechte dat mevrouw V zich beroept op het feit dat de rechtbank van eerste aanleg zich reeds zou hebben uitgesproken over de geldigheid van de arbeidsovereenkomst.

2. Bestond tussen mevrouw V

en de VBVD een geldige arbeidsovereenkomst?

a.-

De vorderingen die mevrouw V in deze procedure stelt, zijn gesteund op het bestaan van een arbeidsovereenkomst.

Aan de orde is bijgevolg de vraag of tussen partijen een geldige arbeidsovereenkomst bestond.

b.-

De VBVD is een beroepsvereniging en als dusdanig onderworpen aan de bepalingen van de Wet op de Beroepsverenigingen, waarvan artikel 4, 4° bepaalt dat de statuten vermelden, de inrichting van het bestuur van de vereniging en van het beheer over de goederen, alsmede de wijze van benoeming en de machten van de met het bestuur en het beheer belaste personen.

Artikel 15 laatste zin van de statuten van de VBVD bepaalt dat de raad van bestuur van de vereniging de personeelsleden van de vereniging benoemt en ontslaat, en hun werkzaamheden en hun bezoldiging bepaalt.

Er wordt geen beslissing van de raad van bestuur van de VBVD voorgelegd waaruit blijkt dat deze beslist zou hebben mevrouw V in dienst te nemen.

De arbeidsovereenkomst die op 1 februari 2008 werd opgesteld of opgesteld zou zijn, vermeldt dat de VBVD vertegenwoordigd werd door mevrouw J, haar ondervoorzitter; er wordt geen beslissing van de raad van bestuur bijgebracht waarin wordt bepaald dat de ondervoorzitter gemandateerd wordt om een arbeidsovereenkomst met mevrouw V te sluiten.

Het was dan ook terecht dat de arbeidsrechtbank in het bestreden vonnis oordeelde dat de arbeidsovereenkomst als onbestaande moest worden beschouwd daar zij niet werd goedgekeurd volgens de statuten, zodat de vorderingen die zijn gesteund op deze arbeidsovereenkomst ongegrond zijn.

c.-

Ten onrechte argumenteert mevrouw V dat uit de bepalingen van het huishoudelijk reglement blijkt dat zij als voorzitter van de vereniging, wel degelijk beslissingen kon nemen met betrekking tot het sluiten van een arbeidsovereenkomst.

Het is juist dat het huishoudelijk reglement in de bevoegdheden van de voorzitter van de vereniging vermeldt dat deze 'beslissingsbevoegdheid heeft aangaande de personeelsbezetting', doch eveneens wordt uitdrukkelijk vermeld dat dit dient te gebeuren in overleg met de raad van bestuur.

Nog afgezien van de verdere overweging dat een bepaling van het huishoudelijk reglement van de vereniging niet strijdig kan zijn met de statuten ervan, geldt de verplichting om overleg te plegen met de raad van bestuur des te meer wanneer het een arbeidsovereenkomst betreft tussen de vereniging en haar voorzitter. Enkel zo kan immers elke schijn van belangenvermenging worden vermeden.

d.-

Evenzeer ten onrechte beroept mevrouw V zich op het feit dat de VBVD de arbeidsovereenkomst gedurende enkele maanden 'zonder voorbehoud' heeft uitgevoerd. Zij maakt immers niet aannemelijk dat de raad van bestuur op de hoogte zou zijn geweest van het feit dat zij een arbeidsovereenkomst met de VBVD had gesloten, in het bijzonder rekening houdend met de omstandigheid dat mevrouw V in strijd met de bepalingen van het huishoudelijk reglement, geen overleg pleegde met de raad van bestuur.

Het argument van mevrouw V dat het bestaan van een arbeidsovereenkomst had moeten blijken uit de jaarrekeningen, gaat evenmin op. De arbeidsovereenkomst werd immers gesloten in 2008 – zij het nu in februari of in juni – en zou dus slechts een weerslag hebben in de jaarrekening van 2008, die pas begin 2009 ter goedkeuring zou worden voorgelegd aan de algemene vergadering.

In dit verband kan verder nuttig worden verwezen naar een ander verwijt in de brief van de raadsleden van de VBVD van 7 januari 2009, met name het feit dat mevrouw V nog 'niet de nodige stappen had ondernemen om de jaarrekening die ten laatste op 28 januari 2008 [lees 2009] aan de leden ter inzage moet liggen, af te werken', en dat zij niettegenstaande meerdere vragen daartoe, de boekhouding niet had overgemaakt aan mevrouw Ve accountant van de VBVD.

OM DEZE REDENEN

HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals tot op heden gewijzigd, inzonderheid op artikel 24;

Rechtsprekend op tegenspraak en na erover beraadslaagd te hebben:

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk doch ongegrond;

Bevestigt het bestreden vonnis in alle beschikkingen;

Verwijst mevrouw V in de kosten van het hoger beroep, aan de zijde van de VBVD als in het gelijk gestelde partij begroot op 3.300,00 euro en aldus vereffend.

Aldus gewezen en ondertekend door de derde kamer van het Arbeidshof te Brussel, samengesteld uit:

Daniel RYCKX,
Marcel VAN AKEN
Ferdy BUGGENHOUDT
bijgestaan door :
Dirk VAN DEN BROECKE,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende,
griffier.

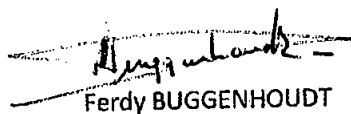
Daniel RYCKX

Dirk VAN DEN BROECKE

Marcel VAN AKEN

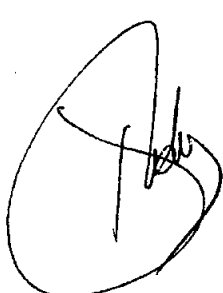
Ferdy BUGGENHOUDT

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van vrijdag 2 oktober 2015 door:

Daniel RYCKX, raadsheer,
bijgestaan door
Dirk VAN DEN BROECKE, griffier.

Daniel RYCKX

Dirk VAN DEN BROECKE

